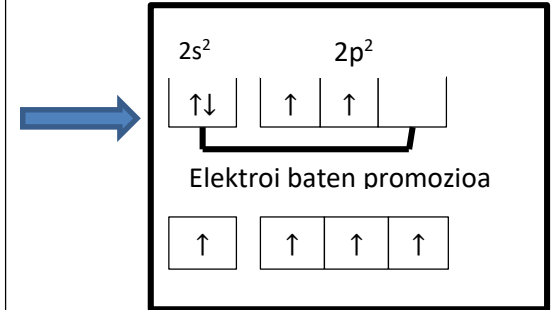

Karbonoaren loturak konposatu organikoetan kobalenteak dira. Dakigunez karbonoak osatzen ditu lotura bakunak(alkanoak), bikoitzak (alkenoak) eta hirukoitzak(alkinoak).

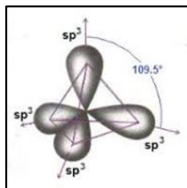
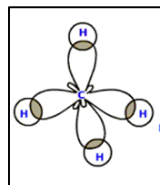
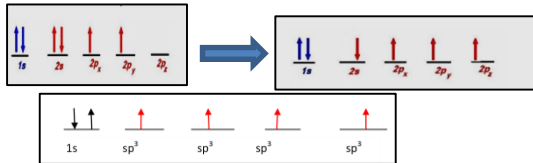
Nola den posible bakarrik balentzia geruzan 2e- desparekatuta baditu(balentzia kobalentea 2)?Honen arabera, gehienez bi lotura kobalente osa ditzake.

Posiblea izango litzateke ,atomoari energia ematen, elektroio bat promozionatzea "p" orbital batera.Horrela, lortzen dira 4e- desparekatuta eta ondorioz 4 lotura kobalente posibleak.Baina, energia aldetik loturak desberdinak izango liratekeela orbital mota desberdinetan elektroioak kokatuta egongo liratekeelako (s,p).Arazo honi aurre egiteko **BALENTZIA LOTURAREN TEORIA** aplikatzen da **orbital DEGENERATUAK** (energia berdinarekin)lortzeko. Honek proposatzen du orbital nahasketa bat eta ondorioz **ORBITAL HIBRIDOAK** lortzen dira energia berdinarekin. Halaber, teoriak azalduko ditu molekulen geometria.

CH₄:HIBRIDAZIOA sp³(s orbital bat+3orbital p)

- 1.-Lortzen dira **4 orbital** hibrido **sp³ degeneratuak**.
- 2.-Hibrido bakoitzean 1e⁻ egongo da.
- 3.- 4 lotura kobalente erabat berdinak lortuko dira.
- 4.-C-ak osatuko ditu 4 lotura kobalente simple hidrogenoaren 1s orbitalarekin, eta σ (sigma loturak) deitzen zaie.

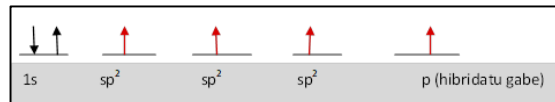

σ (sigma loturak):orbitalak frontalki gainezartzen dira (H bakoitza 1s¹ orbital esferikoa gainezartzen da karbonoaren orbital hibrido batekin **sp³**.Dentsitate elektronikoa bi nukleoaren artean kontzentratzen da. Lotura kobalente sinpleak C-H osatzen dira.

Geometria tetraedrikoa da,orbitalen arteko angelua **109,5º**.

C₂H₄:HIBRIDAZIOA sp² (s orbital bat+2orbital p)

- 1.-Lortzen dira **3 orbital hibrido sp² degeneratuak**,hibrido bakoitzean 1e⁻ egongo da 3 lotura kobalente osatuko dira. C-C lotura bat eta 2 lotura C-H (karbono bakoitzak).3 lotura kobalente hauek sinpleak, eta σ sigma loturak dira.
- 3.-"p" **orbital puru bat** geratzen da elektroio batekin, hau karbono bakoitzak erabiltzen du beste karbonoarekin lotzeko , baina osatzen den lotura kobalente mota pi da (π) lotura bikoitza da.

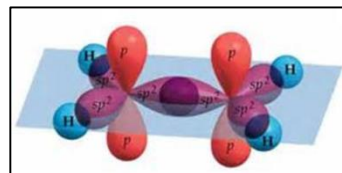
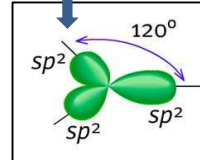

Osatzen den π lotura C-en artean
C "p" + C "p" hibridatu gabeko p orbitalekin.

π lotura : orbital atomikoen albo-gainjarpena da. Dentsitate elektronikoa loturiko atomoen nukleoak dituen planoaren goi eta behe aldeetan kontzentratzen da. π lotura, sigma lotura osatu ondoren sortzen da. * π loturak lotura anizkoitza sortzen du.

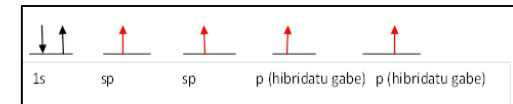
Osatzen diren σ-lotura

C sp² + C sp² σ-lotura
C sp² +H 1s σ-lotura
C sp² +H 1s σ-lotura
Beraien artean 120º ostzen dute (triangeluar laua)

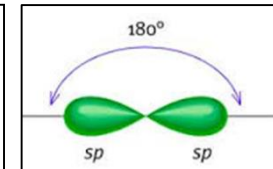
C₂H₂:HIBRIDAZIOA sp (s orbital bat+orbital p bat)

"s" eta "p" orbital bat nahasten direnean, **bi orbital hibrido sp sortzen dira**, eta beraien artean 180º-ko angelua osatzen dute. Beste bi "p" orbitalak puruak mantentzen dira, nahastu gabe

Osatzen diren σ-lotura

C sp + C sp σ-lotura
C sp +H 1s σ-lotura
Beraien artean 180º ostzen dute (lineala)

Osatzen den π lotura C-en artean

C "p" + C "p" hibridatu gabeko p orbitalekin → π lotura
C "p" + C "p" hibridatu gabeko p orbitalekin → π lotura
*π loturak lotura anizkoitzak sortzen ditu

